Փուճջը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի :

Տարեկան բաժանորդագինն է երիւր եւ կէս արծաթ մէճիտ կանխիկ վճարելի, թէ մայրաքաղաքիս եւ իր արուարձանաց եւ թէ գաւառաց համար :

վեց եւ երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կրնդունուի :

Տեղական եւ գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :

Հատը 40 փարայ է, եւ կգտնուի մասնաւորապէս Գանձի-գաբու ջրավաճառ եւ գրավաճառ Պօղոս աղայի խանութը :

Գանուցման տողը 3 դրուշ է մէկ անգամ համար : Աւելի աժան կըլլայ աւելի անգամներու համար :

Խմբագրութեան վերաբերեալ որ եւ է գիր ուղղելի առ Տճօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալամաճեան Կ. Պօլիս Պալըկ-բազար Նաճիյէ խան վերի յարկ թիւ 16 :

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Armenien Pountch
—16 Nafié-Han . Balouk-Pazar 16—
Constantinople

ՓՈՒՆՋ

ԹԻՒ 1899 — ՇԱԲԱԹ — 1884 ՅՈՒԼԻՍ 21

ԱԶԳԱՅԻՆ

500 ԼԻՐԱ

Իսկիւտարի Եէնիմահալլէ, Սէլամլըկ եւ Իճատիյէ թաղերու Ղուզղունճուգի ազգայիններէն, որ 1500 ի չափ տուն են, 500 լիրայի չափ գումար մը հանգանակելու համար—մասնաժողով մը պիտի կազմուի մօտերս : Ցոյնք ալ մի եւ նոյն պաշտօնով մասնաժողով մը պիտի դնեն : Հանգանակեալ գումարներով պատ պիտի քաշուի Իսկիւտարի Պաղլար—պաշըլի գերեզմանատան չուրջը : Ս. Ղեւս երկար նկարագրութեանց հարկ չեմք տեսներ, զայն գերեզմանատան ամօթալի վիճակին համար . բազում տարիներ յաճախ աղաղակաւ նկարագրած եմք թէ քանի՛ ազանդութեամբ եւ ազգականութեամբք լի է այս սրբավայրն, յորում ամիրա-ուած են մեր սրբազան հարց, մեր նախահարց, հարց, եղբարց եւ քերց նուիրական աճիւնք եւ ոսկերոտին, զորս ակնդետական սուրը երդովք, աւլուններով, օրհնութեամբք, պատակառանօք եւ մեծարանօք կը տանիմք կամիովինմք՝ ակնդետականօք եւ աշխարհականօք թափօր կազմած : Ս. Ղեւս հարկ չեմք տեսներ այսպիսի պատկառելի նպատակաւ առաջի աչխարհի ձեռնարկելի հանգանակութեան մը յաջողութեան համար յորդորներ ուղղել առ ազգայինս Իսկիւտարի : Միայն կը յիշեցնեմք, թէ բազումք պատրաստակամութիւն կը յայտնէին մասնդիւր տալ մէկ եւ աւելի լիրա՝ զայն գերեզմանատան չրջափակման ու յարդարման համար, երբ կարգադրուի ցառնաց ու Հրէից սահմանաց ուղղութեան խնդիրն : Աւասիկ կարգադրեցաք այդ խնդիրն . որուհետեւ այդ երկու ազգաց բաժինք ու սահմանք՝ միջազգային յանձնաժողովոյ միջոցաւ . եւ ահա յոյնք ալ կը ձեռնարկեն ի հանգանակութիւն՝ իրենց սահմանը չրջափակելու համար, եւ հրէայք հանգանակութեան իսկ կարօտութիւն չունին, վասն զի ունին ազգային արնաուկ մը, որ կարող է անմիջապէս վճարել չրջափակման համար պէտք եղած գումարն : Մի՛ գուցէ ցոյնք եւ Հրէայք չրջափակման գործը կատարեն, եւ մեր սահմանը մնայ դարձեալ մի եւ նոյն ամօթալի վիճակին մէջ : Տեսնենք, պիտի կըրնա՞մք պարծելով հրատարակել, թէ ամեն Հայ, յորմէ 10 կամ 20 դրուշ ուզուցաք, կրկնապատիկն վճարեց ամենայն սիրով ու յօժարութեամբ, փափաք յայտնելով որ ոչ միայն պատքաչուի գերեզմանատան չուրջն, այլ եւ ամբողջ գերեզմանատունն յարդարուի զարդարուի ծառերով, ծաղիկներով իբրեւ զրախտ, որպէս վայել եւ արժան է, եւ որպէս կրնան բարեկիրթ ազգեր՝ հարուստ եւ ճոխ գանձեր թափելով անխնայ : Հաւրկ է ըսել այս առթիւ եւս, թէ ազգի մը լուսն վիճակն իւր հանրային հաստատութեանց մէջ կը տեսնուի իրրեւ ի չինջ հայելւոջ :

Ձշմարտութիւն մը : — Մանդումէլի-էֆէնտի՝ որ ժամանակէ մը հետէ յօդուածներ կը հրատարակէ Արեւելք օրաթերթի դէմ, հաճեր է՝ իւր վերջին յօդուածոց մէկին մէջ քանի մը տող ալ փունջի նուիրել, ըսելով թէ Արեւելքի անօրինութիւնը խափանելով բազմաթիւ տարիներէ հետէ գոյութիւն ունեցող փունջի հրատարակութիւնն, իւր տրամադրութեան ներքեւած է նոքա արտօնատէրն : Մանդումէլի այս հրատարակութիւնը բոլորովին հեռի լինելով ճշմարտութենէ չեմք կարող լռեցնել : Ճշմարտութիւնը կը պահանջէ յայտարարել, թէ Արեւելքի անօրինութիւնը բնաւ խափանած չէ փունջի հրատարակութիւնը : Փունջի խմբագրութիւնն, Արեւելք օրաթերթի երեւելեն յառաջ, հարկադրեալ էր իբրեւ չարաթաթերթի հրատարակել զայն առայժմ, բայց բաւական մեծ դիրքով եւ առաւել ինամով, ինչպէս կը տեսնէին ազնիւ ընթերցողք : Եւ երբ Արեւելքի պատուարժան անօրինութեան կողմանէ Սրվաճեան մեծապատիւ կարապետ էֆէնտի հրաւիրեց զմեզ պատուաւոր պայմաններով յանձնառութիւն խմբագրութեան Արեւելքի, մտադիր ընդունելոյնք, քանի որ մեք առայժմ պարապող ժամեր ունինք, եւ քանի որ հրաւէրն մեզ կոչդուէր մեր մեծապատիւ բարեկամին՝ Սրվաճեան կարապետ էֆէնտիի կողմանէ, որոյ ազգասիրութիւնն՝ ուղղութիւնն ու անկեղծութիւնը քաջածանօթ են մեզ : Պարտք կը համարիմք մեզ այս առթիւ ուղղել Մանդումէլի մէկ վրիպակն եւս, հրատարակելով, թէ Սրվաճեան կարապետ էֆէնտի, ինչպէս ինքը Մանդումէլ նախատական ոճով մը կը գրէ, պարզ գըրագիր մը չէ օսմանեան կայսերական Պանքայի մէջ, այլ նոյն մեծ հաստատութեան մէկ նշանաւոր դիւանին պետն ու անօրէնն է, այլ կարեւոր դիրք մ'ունի, եւ կայսերական կառավարութենէն պատուեալ է բարձր պատուանշանաւ եւ բարձրագոյն պաշտօնատարութեան աստիճանաւ :

Քաղաքական ու Կրօնական ժողովոյ չորեքշաբթի աւուր խառնէն նստին արդիւնք են .

1. Անցեալներն յատուկ մասնախմբի մը յանձնուած էր՝ ազգային ընկերութեանց վաւերացման համար կանոնագրի մը խմբագրել : Այս մասնախումբն իւր պաշտօնը կատարած եւ ծրագիրն մատուցած լինելով խառն ժողովն որոշեց իւր ծրագրէն մէկ մէկ օրինակ ղրկել վարչական ժողովականաց, որ սերտեն, եւ եթէ դիտողութիւն ունին՝ խառն ժողովոյ մէջ յայտնեն, եւ ապա վաւերացուի ծրագիրն ու գործադրուի :

2. Իսկիւտարի Պաղլար Պաշըլի գերեզմանատան միջազգային յանձնաժողովոյ առնապետ Գեր. Տ. Մատթէոս եպիսկոպոս Իզմիրլեան խառն ժողովին մատոյց գերեզմանատան սահմանաց բաշխման յատակագիծն, եւ ժողովն գոհ լինելով սոյն աշխատութեան կանոնաւորութեան ու յաջողութեան համար, յանձնարարեց Նորին Գերապատուութեան՝ չարունակել աշխատութիւնները եւ ի գլուխ տանիլ ամբողջ խնդրոյն կարգադրութեան գործը :

3. Զարահաճագի առաջնորդական տեղապահ Տ. Տիմոթէոս վարդապետ, որոյ քանիցս հրաժարագիրը ղրկած լինելն հրատարակած եմք, դարձեալ հրաժարական ուղղած լինելով առ Վարչութիւնն, ընդունուեցաւ եւ որոշուեցաւ ուրիշ մը ընտրել նորա տեղ յառաջիկայ նստին :

4. Խառն ժողովը Մուշէն հասած գրեթէ իմանալով, որ Մշոյ Ս. Կարապետ վանուց վանահայրական նախորդ տեղապահն նորընտիր տեղապահին չէ յանձներ վանական մատուռն, հաչիւներն ու գոյքն, որոշեց հեռագրել առ նա, որ ի ներկայութեան միաբանական ընդհանուր ժողովոյ յանձնէ ամենայն ինչ :

Ց. Դատաստանական խորհուրդն որոյ աչխարհական անդամոց մնծագոյն մասն պակասած էր, ամբողջացաւ : Դատաստանական խորհրդոյ անդամ ընտրուեցան Զամակոչեան Պօղոս, Նարկիւլէճեան Յակոբ եւ Ֆրէնկեան Մըկրտիչ էֆէնտիներն :

6. Երէկ խառն ժողովը տեսնելով, որ խումբ մը խնդիրներ դիզուած են, եւ մանրամասն քննելու ժամանակ չը կայ, որոշեց յանձնել Տ. Սիմոն Սրբազանի, Տ. Վահան վարդապետի եւ դիւանատան առաջին պաշտօնակալներէն Թէլեան Բարթող եւ Խաչատուրեան Կարապետ էֆէնտիներու, որ այդ խնդիրները քննեն ուսումնասիրեն եւ տեղեկագրեն խառն ժողովոյ առ ի դիւրաւ կարգադրութիւն :

— Ազգային ժողովը գումարուեցաւ երէկ առաւօտ ժամը 2½ին Ղալաթիա, ընդ նախագահութեամբ Գերապ. Տ. Սիմոն Սրբազանի Մէֆէլեան, եւ ատենապետութեամբ Եուսուֆեան Մեծ. Տիգրան էֆէնտիի : Ներկայ էին իբր 50 երեսփոխանք : Նախորդ նստի ատենագրութեան վաւերացմանէն յետոյ, ատենապետ էֆէնտի յայտնեց, թէ Երուսաղէմայ պարտուց բարձման խնդրոյն համար Ազգային ժողովէն կարգեալ Յանձնաժողովը վարչութեան հետ իւր խորհրդակցութիւնն ատաւարած եւ տեղեկագիրը պատրաստած չլինելով՝ տակաւին օրակարգի այս խնդիրը թողուած է յաջորդ նստին :

Ապա ժողովն անցնելով ընդհատուցի խնդրոյն վիճաբանութեան, Մ. Զերազ էֆէնտի չարունակեց նախորդ նստի մէջ իւր սկսած ատենաբանութիւնն : Ցաջորդաբար խօսք առին Ազարեդեան, Փափազեան, Սրվաճեան, Ղազարոսեան եւ Թրնկըրեան էֆէնտիք :

Ժամը 5½ էր, երբ ատենը վակուեցաւ վիճաբանութեան չարունակութիւնն յաջորդ նստին թողլու որոշմամբ, թէեւ մաս մը երեսփոխանք հաւանայնութիւն դոյացուցած լինելով, վիճաբանութեան վակուման եւ քուէարկութիւն կը պահանջէին :

— Ուսումնական խորհրդոյ ժէ. նիստը տեղի ունեցաւ հինգշաբթի ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ : Խորհուրդն որոշեց վաւերացնել Ազնաթալի Վարդանեան եւ Խաչատուրի Խնամակալութենէ ընկերութեանց կանոնագրերն, ի նկատի առաւ Իճատիյէի երկսեռ վարժարանաց վերաբացման համար թաղեցւոց կողմէ ներկայացեալ առաջարկութիւնն, եւ կարգ մ'ընթացիկ գործեր կարգադրեց :

— Ակհօլի-Պուրկազի քահանայն՝ ժողովրդեան կողմանէ ընտրագրեալ հանրագրութեամբ մը Պատրիարքարան եկած է, եւ ի նպաստ տեղւոյն եկեղեցւոյն նորոգութեան՝ հանգանակութեան համար ժապաւինեալ տումար կը խնդրէ : Եկեղեցին փլչելու վիճակի մէջ է, եւ դրները գրեթէ գոյուած են եղեր :

— Խասգիւղի Ս. Ներսիսեան վարժարանի Հոգաբարձութեան կողմանէ կը ծանուցուի, թէ վարժարանին երկսեռ ուսանողաց տարեկան հարցագննութիւնք պիտի սկսին առաջիկայ յուլիս 23 ին երկուշաբթի օրը, եւ պիտի տարածին 28 ին չաբաթ օրը :

— Գալաթիոյ առաժամանակեայ նորընտիր Թաղական խորհուրդն՝ որ կը հրաժարէր թաղին մնաուելին մէկ պահանջից խնդրոյն կանխաւ կարգադրութիւնը խնդրելով, ազգային վարչութեան յորդորանաց վրայ ընդունելը է վաբել պաշտօնը :

— Տրապիզոնի գաւառական ընդհանուր ժողովն, որ անցեալները բաղդ բարձեր էր՝ Առաջնորդները կնգրունէն ընտրելու համար վարչութեան ըրած առաջարկութեան դէմ, մեծ վոյթ կը տանի վիճակին վարչական կազմակերպութիւնը սահմանադրութեան համաձայնեցնելու համար : Կրօնական ու Քաղաքական ժողովները ընտրեր է ինորոյ, անոնց օրինական չրջանը լրացած լինելուն համար, եւ նոյն իսկ իւր հինգերորդ մասին վերանորոգութիւնը կատարեր է : Կերեւի, թէ այս ամեն նախապատրաստութիւնները կընէ յիշեալ գաւառական ժողովն, առաջնորդի ընտրութեան արժանի հանդ իսանալու համար :

— Բերկրութեամբ կը հրատարակեմք, թէ Օգոստ. Սուլթանն՝ որ կը բարեհաճի յաճախ իւր բարձր գոհունակութեան նշանները չնորհել իւր անձնական գանձուն նախարար Գազազեան Վսեմափայլ Ցակոբ էֆէնտիի, այս անգամ ալ Ընչանը Իմթիյազի ոսկի չքադրամբն ընծայեց Նորին Վսեմութեան :

— Ամեն անգամ, որ փոքր ի շատ գիտեն կամ կը յիշեն՝ Իսկիւտարի Պաղլար-Պաշըլի գերեզմանատան համար անցեալ ժամանակայ մէջ տեղի ունեցած խնդիրները, վէճերն ու դատերն, ի հարկէ գոհ պիտի լինին այժմ, երբ իմանան, թէ Իզմիրլեան Գեր. Տ. Մատթէոս արքեպիսկոպոսի նախագահութեամբ, Հայ Ցոյն ու Հրէայ անդամներէ կազմեալ յանձնաժողովն սիրով ու համաձայնութեամբ կը բառնայ ամեն խնդիր ու կնճիռն, եւ ինչպէս անցեալ չաբաթ գրած էինք՝ երեք ազգաց բաժիններն որոշուած լինելով, քանի մ'օրէ հետէ սահմանաց ուղղութեան աչխատութիւնք սկսած են գերեզմանաց մէջ, եւ մեր ոչ Ցունաց կողմանէ հանգանակիչ մասնախումբն պէտք չունին . իրենց ազգային մատուկէն պիտի վճարուի պատի ծախքը : Ամբողջ գերեզմանատունը 67,000 կանգուն կը բաղկանայ . 8,800 կանգունի չափ Ցունաց կը մնայ, իսկ 11,000 ի չափ՝ Հրէից : Հրէայք բաղում ժամանակէ հետէ մեռեալ չեն թաղեր, եւ այսուհետեւ ալ չպիտի թաղեն, որովհետեւ իրենց յատկացեալ տեղն արդէն մեռելներով լցուած լինելով, իրենց ազգութեան հակառակ է՝ մէկ մեռեալի մը վրայ ուրիշ մեռեալ ալ թաղել :

— Տնտեսական խորհուրդն չորեքշաբթի աւուր նստին մէջ հետեւեալ անօրէնութիւնները ըրաւ .

«1. Վերատին հրատարակել ի լրագիրս թէ, այն դանձանակներըն, որ պաշտօնական արտօնագիր չունին, կամ արտօնագրոց պայմանաժամը լրացած է, եւ կամ ուրիշ լեղուէ ձանօթութիւններ կը պարունակեն, արգիլուած են չրջաբերութենէ, եւ ազգայինք իրաւունք ունին գրաւելով այնպիսի դանձանակներն ի Պատրիարքարան յուղարկել :

2. Գանձանակի եւ այլ եղանակաւ կատարուած հանդանակութեանց վերաբերեալ օրէնք մը ծրագրած ըլլալով՝ որոշեց վարչութեան վաւերացման ենթարկելէ յետոյ գործադրութեան դնել անմիջապէս :

3. Պատրաստած ըլլալով նաեւ Պատրիարքարանի ներքին քարեկարգութեան եւ ատենդից արկղի եւ պաշտօնէութեան հանգստեան թոշակի կանոնագրի ծրագիրն, յետ քննութեան՝ ընդունեց եւ որոշեց Թաղական խորհուրդներէն՝ քիչ բացառութեամբ՝ չեն մատուցած իրենց մտածուարարած եկեղեցւոյն անցեալ տարւոյ հաչիւներն, նոյնպէս չեն յուղարկած իրենց Թաղի ազգային կալուածոց վիճակացոյց պատկերներն, որ այնքան ստիպանօք պահանջուած էր միշտ, որոշեց խընդրել Թաղական խորհուրդներէն որ իրենց այս պարտաւորութիւնը կատարել ջութան : Տեսնելով որ իւր նախընթաց նստի որոշմանց կարգին մէջ հրատարակուած չէ՝ Փափազեան ժառանգորդաց եւ Գումգաբուի դրսի Թաղական խորհրդոյ մէջև ծագած կտակային խընդիրն, որոշեց այսօրուան որոշմանց կարգն անցընելով հրատարակել, որպէս զի այս մասին տեղի տրուած տարաձայնութեանց վերջ տրուի : Հանգուցեալ Փափազեան Գէորգ էֆէնտիի կողմէ Գումգաբուի դրսի եկեղեցւոյ եւ վարժարանին ետ. ցած կտակին խնդիրն կարգադրուած ըլլալով՝ Տնտեսական խորհրդոյ վերջին նստին մէջ կտակատար Փափազեան Մեծ. Կաբրաղետ էֆէնտի ամբողջովին վճարեց կտակեալ գումարն : Հետեւաբար, Տնտեսական խորհուրդը հրահանգ տուաւ Գումգաբուի դրսի Թաղական խորհրդոյ, որ հանգուցեալին կտակն կէտ առ կէտ գործադրէ : Ուստի, այլ եւս վերջացած կը համարուի սոյն խընդիրն, որ Փափազեան ժառանգորդաց եւ Գումգաբուի դրսի Թաղական խորհրդոյ միջև սիրալ ըմ-

ԴՇՎՍՓ

— Գործ չունեմ ես ոչ մի կուսակցության հետ, ես ինձ համար եմ ապրում, ես ինձ համար եմ աշխատում, ես ինձ համար եմ գործում, ես ինձ համար եմ ուզում, ես ինձ համար եմ ամեն ինչ անում, ես ինձ համար եմ ամեն ինչ անում, ես ինձ համար եմ ամեն ինչ ան

ՃԴՎՍՓ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՆԱՐԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՆԱՐԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՆԱՐԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՆԱՐԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՆԱՐԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՆԱՐԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՆԱՐԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՈՒՆԱՐԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ